

# Utbildning om samarbetsamtal

## Transformativ medling



MYNDIGHETEN FÖR  
FAMILJERÄTT OCH  
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

# Utbildning om samarbetsamtal

[www.mfof.se](http://www.mfof.se)



## Syfte

- Insatsen samarbetssamtal
- Olika medlingsmodeller
- Översiktlig kunskap om transformativ medling



## Samarbetssamtal som insats

- Kommunernas ansvar att erbjuda föräldrar sakkunnig ledning
- Förmå föräldrar att enas i frågor om vårdnad, boende och umgänge
- Barns försörjning
- Enas utanför domstolen
- Barnet i fokus



## Ett antal olika medlingsmodeller

Samarbetssamtal genomförs exempelvis med hjälp av medling. Det finns en mängd olika användbara medlingsmodeller:

- terapeutisk,
- avtalsfokuserad,
- kognitiv systemisk,
- humanistisk,
- narrativ och
- transformativ



## Medling som tvistelösning

- äldsta metoder för tvistelösning
- förhandling mellan parter att lösa sin tvist
- med hjälp av opartisk person
- delaktiga parter som möts som jämlikar
- medling olämplig om dolda agendor, vid hot och yttre påverkan .



## Terapeutisk medling

- Arbetade främst med människors känslor och inte enbart med konflikterna.
- Medlingsmodellen har kritiserats för att den sammanblandade två olika yrken och uppdrag.
- Kortvarig och användes av familjemedlare i norden



# Avtalsfokuserad medling strukturell eller sakfokuserad

- Roger Fischer och William Ury
- Medlingen genomförs i flera faser
- Konkreta avtal
- Störst inverkan på politisk fredsmedling och rättsmedling i Norden.  
Även viktig för kommersiell medling i näringslivet där den kan fungera som en slags assisterad förhandling





## Kognitiv systemisk medling

- John Haynes
- Alternativ till familjemedlingen
- Fokus på parternas känslor och utveckling och
- de system människor är en del av
- Mycket aktiv och styrande medlare
- Målet – en förhandlad överenskommelse
- Modellen har haft störst inverkan på familjemedlingen i Norden.



## Humanistisk medling

- Mark Umbreit
- Modellen bygger på en humanistisk psykologi och en tilltro till dialogen.
- Stor vikt läggs vid förmöten för att underlätta en konstruktiv dialog.
- Det viktigaste är att parterna får en förståelse för varandra.
- Modellen har använts vid medling i allvarliga våldsärenden och vid medling mellan grupper i etniska och religiösa konflikter



## Narrativ medling

- John Winslade och Gerald Monk
- Det finns två berättelser, dels en negativ berättelse som handlar om konflikten dels den goda berättelsen som handlar om hur parterna egentligen vill ha det.
- Medlarens utmaning är att fokusera på den goda berättelsen.
- Mycket aktiv och styrande medlare
- Processen leder till erkännande och förståelse mellan parterna som slutligen mynnar ut till ett avtal.
- Modellen miljön och kulturen och passar särskilt bra i skolor.



## Transformativ medling

- Robert Baruch Bush och Joseph Folger
- Människor är separata individer samtidigt som de är sammankollade med varandra.
- Människor mår dåligt vid en negativ interaktion.



## Medlaren hjälper till att vända på spiralen

- Vid en konflikt blir personerna mer självupptagna och mindre mottagliga för den andra.
- De tappar kraft och förmåga till förståelse för egna behov och den andras situation.
- En nedåtgående spiral.
- Parterna behöver medlarens hjälp att vända spiralen.



## Två viktiga begrepp

1. Empowerment - behov av att stärka egna förmågan och förstå egna behov
2. Recognition – ta till sig den andras perspektiv visa hänsyn



## En relationell världsbild

- Konflikten leder till och tvingar människor att bete sig mot sig själv och andra på ett otrivsamt sätt.
- De förlorar den egna känslan av mental styrka och koppling till den andra.
- Detta undergräver interaktionen mellan människor.
- Detta upplever människor som mest bekymmersamt.



## Från svaghet till styrka

- Medlaren hjälper parterna att skapa förutsättningar att gå från svaghet till styrka och från självupptagenhet till mottaglighet
- Transformation





## Önskan om konflikttransformation

- Medlarens stödjer parternas önska om konflikttransformation
- Nyckeln till transformation är förändringar i recognition och empowerment
- Synen på människan och en del av ett större förlopp.



## Medlarens proaktiva roll

- Lyssnar noga efter öppningar
- Uppmärksammar parterna på empowerment och recognition
- Uppmuntrar parterna att föra en konstruktiv dialog
- Uppmuntrar parterna till självständiga beslut
- Fokuserar på parternas samtal
- Skickliga på att läsa av sammanhang som växer fra,



## Ordning och struktur växer fram

- Medlaren undviker medvetet att tvinga på parterna en stark strukturerad process eftersom det kan påverka konflikten.
- Parterna uppmuntras att diskutera om de behöver riktlinjer för samtalet och vilka de riktlinjerna i så fall skulle kunna vara.
- Allteftersom parterna fattar dessa beslut tar processen



## Typiska interventioner

- Använda - återspeglings
- Erbjuder - återspeglings trevande
- Tillåter - oavbrutet prat
- Följer - diskussionen
- Understödjer - konfliktprat
- Uppmärksammar - tillfällen att fatta beslut



## Värdet av konflikttransformation

- Människor som kan prata igenom svåra frågor och göra tydliga val med större förståelse för motparten lär sig att leva i en värld där olikheter är något oundvikligt.
- Människor rör sig bortom sig själva i sina försök att förstå och få kontakt med andra samtidigt som de håller fast vid sina egna beslut och val.



## Är transformativ medling om parterna aldrig mer får något med varandra att göra?

- När parter får möjlighet att uppleva hur en konfliktinteraktion transformeras i en svår tvist kan de bära med sig upplevelsen – och de insikter om konflikt som den ger – ut ur medlingsrummet och låta insikten påverka deras sätt att hantera konflikter i framtiden i andra relationer och sammanhang.



## Skillnader inom medlingsområdet

- Individuella stilistiska variationer,
- olika arbetsmodeller,
- skillnader i grundläggande föreställningar om människans natur, social interaktion och
- konfliktideologiska skillnader.



## Olika vägar mot framtiden

- Terapin utvecklades till två separata och distinkta förhållningssätt den psykodynamisk samtalsterapin och den systemiska terapin som baseras på olika grundantaganden och används av olika arbetssätt.
- Skillnaderna blev en fördel för klienterna som kunde göra olika val.
- Medlingsområdet har också nått en punkt som innebär att utövare arbetar utifrån mycket olika grundantaganden och som använder sig av väldigt olika metoder.





# Tack!

[mfof.se](https://mfof.se)

